Motion till riksdagen 1985/86:So412

Görel Bohlin (m)

Aids som allmänfarlig sjukdom

Den nu gällande lagen om ersättning åt smittbärare trädde i kraft den 1 juli 1956. I motiven till lagen underströks att det, sedan den allmänna sjukförsäkringen genomförts, vore inkonsekvent att skydd mot inkomstbortfall vid sjukdom beretts hela landets befolkning under det att lagstadgad rätt till ersättning inte fanns för minskad arbetsinkomst vid avstängning på grund av smittfara.

Det finns i dag således två möjliga ersättningsformer:

1. Sjukpenning om arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom.

2. Smittbärarersättning om någon på grund av myndighets ingripande, företaget med stöd av bestämmelserna i smittskyddslagen (1986:231) av allmänfarliga sjukdomar, livsmedelslagen (1971:511) eller i anslutning därtill meddelade föreskrifter, till förkunnande om att smitta sprides underkastas observation eller isolering eller eljest inskränkning i arbete varmed han må taga befattning.

Eftersom aids inte klassats som allmänfarlig sjukdom kan smittbärarersättning ej komma i fråga.

Sjukpenning skall i de flesta fall ej heller bli aktuell eftersom de här säkert alternativt misstänkt smittsamma personerna inte är arbetsoförmögna.

Resultatet kan då bli att behandlande läkare helt oriktigt intygar arbetsoförmåga under någon form av "täckdiagnos" — detta för att kunna tillgodose det allmänna intresse som finns att dessa personer i vissa situationer ej bör vara i arbete med risk för smittospridning.

Inte heller i förslaget till ny smittskyddslag har den försäkringsmässiga aspekten vad gäller aids tillräckligt beaktats.

Utredaren finner, att det förslag till smittskyddslag som läggs fram i princip är ägnat att tillämpas även på sjukdomen aids. Aids fyller också de kriterier som föreslås gälla för att sjukdomen skall anses som allmänfarlig. Utredaren är emellertid inte beredd att lämna något förslag om att sjukdomen skall ingå som allmänfarlig sjukdom. Främsta anledningen härtill synes vara att en lagreglering av aids förutsätts få betydande negativa konsekvenser för smittskyddsarbetet.

Konsekvenserna ur ersättningssynpunkt synes ej ha vägts in av utredaren vid detta ställningstagande. Något som redan aktualiserats är frågan om vilken ersättningsmöjlighet som finns när en aids-sjuk, utan att vara arbetsoförmögen, bedöms böra avstå från förvärvsarbete. Utredarens ställningstagande innebär att den aids-sjuke, liksom i dag, blir utan ersättning. En annan konsekvens är att arbetsskadeförsäkringen, med visst undantag, inte

blir tillämplig när en person i arbetet smittas av aids på annat sätt än genom olycksfall.

Utredaren har övervägt att i lagen om ersättning åt smittbärare införa en till föräldrapenningen "subsidiär" ersättningsrätt. Ersättning skulle dock i sådant fall utges först sedan de 60 dagarna inom föräldraförsäkringssystemet har utnyttjats.

Även ur andra synpunkter torde en klassificering av aids som allmänfarlig sjukdom innebära avsevärda fördelar såväl för den enskilde som för samhället.

Fördelarna är att

- smittkällan kan spåras och eventuella kontakter utredas,
- undersökningar för utredning av eventuell infektion blir kostnadsfri för den enskilde och laboratoriekostnaderna belastar vederbörande landsting,
- möjligheter finns att meddela den smittsamme bindande direktiv rörande livsföringen,
- om sjukdomen blir "allmänfarlig" finns möjligheter att avstänga från riskyrken sådana säkra och misstänkta smittsamma fall, som ej är sjuka och att, som redan tidigare nämnts i denna motion, tillämpa lagen om ersättning åt smittbärare så att den smittade ej drabbas ekonomiskt.

Den försäkringsmässigt och behandlingsmässigt rakaste linjen är därför att aids klassas som allmänfarlig sjukdom.

Hemställan

Med hänvisning till vad i motionen anförts hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att vid utformningen av en eventuell ny smittskyddslag aids klassas som allmänfarlig sjukdom.

Stockholm den 20 januari 1986

Görel Bohlin (m)